

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

І. Ю. Матюшенко
В. М. Дмитрієв
О. В. Азаренкова

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Монографія

Харків – 2013

УДК 339.727.22 (477)
ББК 65.263.23 (4 УКР)
М35

Рецензенти:

Ю. Б. Іванов – д.е.н., професор, заступник директора Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України;
О. М. Ястремська – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, організації та планування діяльності підприємства Харківського національного економічного університету.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 1 від 28.01.2013 р.)*

М35 І. Ю. Матюшенко, В. М. Дмитрієв, О. В. Азаренкова. Іноземні інвестиції в підприємницькій діяльності України: монографія – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. — 184 с.

ISBN 978-966-285-055-0

Викладено загальні принципи і особливості здійснення підприємницької та інвестиційної діяльності в Україні з урахуванням її міжнародної інтеграції. Розглянуті законодавчі основи і перспективи розвитку в Україні спільних підприємств, реалізації національних проєктів і державних інвестиційних програм, а також механізми активізації інвестиційної та підприємницької діяльності в умовах поглиблення інтеграції з ЄС і країнами Митного союзу ЄврАзЕС.

Монографія призначена для студентів, аспірантів, науковців та викладачів, які цікавляться особливостями розвитку інвестиційної та підприємницької діяльності в Україні в умовах її інтеграції до світогосподарської системи.

**УДК 339.727.22 (477)
ББК 65.263.23 (4укр)**

ISBN 978-966-285-055-0

- © Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2013
- © Матюшенко І. Ю., Дмитрієв В. М., Азаренкова О. В., 2013

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Загальні принципи організації і законодавчого забезпечення підприємницької та інвестиційної діяльності в Україні.....	5
1.1. Сутність основних понять і принципів підприємницької та інвестиційної діяльності.....	5
1.2. Законодавче забезпечення підприємництва в Україні в умовах дерегулювання 2010–2012 рр.	21
1.3. Законодавче регулювання інвестиційної діяльності в Україні в умовах реформ 2010–2012 рр.....	26
Висновки до розділу 1.....	37
2. Україна у світових рейтингах ведення підприємництва та інвестиційної привабливості.....	38
2.1. Експертна оцінка світовими організаціями реформ дерегулювання економіки України.....	38
2.2. Експертна оцінка інвестиційної привабливості і конкурентоспроможності економіки України.....	42
Висновки до розділу 2.....	53
3. Підприємства з іноземними інвестиціями як форма залучення інвестицій у підприємницьку діяльність.....	55
3.1. Форми реалізації підприємств з іноземними інвестиціями.....	55
3.2. Заходи дерегуляційного характеру, спрямовані на поліпшення підприємницької активності в Україні у 2010–2012 рр.	69
3.3. Вдосконалення інвестиційного клімату в Україні.....	87
Висновки до розділу 3.....	110
4. Перспективні напрями покращення підприємницького та інвестиційного клімату в Україні у період 2013–2014 рр.	112
4.1. Напрями підвищення дієвості заходів з дерегулювання економіки і покращення підприємницького клімату в Україні....	112
4.2. Інвестиційні програми розвитку виробничого сектору.....	125
4.3. Розвиток інвестиційного співробітництва в умовах інтеграції України з ЄС і Митним союзом ЄврАзЕС.....	148
Висновки до розділу 4.....	165
Висновки.....	171
Список використаної літератури.....	172

ВСТУП

Глобалізаційні процеси, посилення регіональної економічної та політичної інтеграції є визначальною характеристикою сучасної світової економіки. У цьому контексті забезпечення національної конкурентоспроможності у глобальному масштабі, визначення найбільш актуальних проблем економічного розвитку і напрямів їх вирішення стають для кожної країни дедалі гострішими.

Для країн, що розвиваються, вкрай актуальним питанням є пошук ефективних форм підтримки підприємництва з боку держави і, як наслідок, створення сприятливого інвестиційного клімату. Саме підприємницький сектор економіки стимулює конкуренцію, сприяє залученню іноземних інвестицій, послаблює монополізм, впливає на структуру економіки та якісну характеристику валового внутрішнього продукту (ВВП), розширює сферу свободи ринкового вибору, сприяє формуванню раціональних форм управління, забезпечує більш швидку реалізацію інновацій.

Аналіз розвитку підприємництва в Україні свідчить про те, що сьогодні основними перешкодами для розвитку підприємництва в Україні є відсутність дієвих інструментів його державної підтримки, зокрема: недосконалість законодавства; недостатнє наукове обґрунтування методичної бази щодо формування, впровадження та реалізації державних інвестиційних програм; нестача і «розпорошеність» фінансового забезпечення реалізації заходів програм; нерозвиненість фінансово-кредитного механізму та інфраструктури підтримки.

Реформи, що були ініційовані урядом України в 2010–2012 рр., спрямовані перш за все на поліпшення умов для розвитку підприємництва і сприяння залученню інвестицій (як вітчизняних, так й іноземних) в економіку країни. Необхідність всебічного аналізу проведених заходів, оцінки їх впливу на реальний стан економіки країни і розробка певних рекомендацій щодо вдосконалення підприємницького та інвестиційного клімату в Україні в умовах поглиблення співпраці з країнами ЄС і Митного союзу ЄврАзЕС обумовили актуальність обраної теми даного дослідження.

МАТЮШЕНКО Ігор Юрійович

кандидат технічних наук,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
igormatyushenko@mail.ru, служб. +38 057 707 51 60

Автор має певний досвід професійної діяльності стосовно питань міжнародної інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності, формування державної політики регулювання підприємницької діяльності і стимулювання іноземних інвестицій, оцінки інвестиційної привабливості України, її регіонів і галузей економіки в умовах поглибленої співпраці з країнами ЄС і Митного союзу ЄврАзЕС, а також інноваційно-інвестиційного розвитку на рівні Харківської міської ради і Харківського облдержадміністрації. Автор і співавтор 8 навчальних посібників, більше 30 монографій та 180 наукових праць, лауреат премії імені М. І. Туган-Барановського НАН України за видатні наукові роботи в галузі економіки 2013 року

ДМІТРІВ Володимир Миколайович

Доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
meo_1@ukr.net, служб. +38 057 707 51 60

Автор має досвід професійної діяльності в якості юрисконсульта та начальника юридичного відділу великого промислового об'єднання, працював керівником юридичної служби у митних органах Харківської області Державної митної служби України, є трудовим арбітром Української Національної Служби посередництва і примирення. Викладає навчальні дисципліни «Міжнародне право», «Митне право», «Договірне і контрактне право України», «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності». Автор і співавтор 68 статей та 6 довідкових та навчальних посібників.

АЗАРЕНКОВА Олесья Василівна

Аспірантка кафедри міжнародних економічних відносин
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
Переможниця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (секція «Світове господарство та міжнародні економічні відносини»), Всеукраїнської олімпіади з міжнародних економічних відносин. Багаторазова учасниця українських та міжнародних науково-практичних конференцій. Має 19 публікацій, в тому числі у міжнародних збірниках наукових праць (Грузія, Австрія, Польща).